

Protocol

Lavement (klysma) toedienen

Let op!

Dit is een Risicovolle Handeling

De handeling mag alleen worden verricht door een bevoegd persoon en in opdracht van een arts.

Doel

- Het opheffen van obstipatie of het legen van de darmen ten behoeve van onderzoek.
- Soms ook het legen van de darmen in situaties waarbij persen moet worden vermeden of in geval van onvoldoende darmperistaltiek.

Algemene opmerkingen

- Lavementen kunnen in verschillende houdingen worden gegeven waardoor de volgende indeling wordt gehanteerd:
 - Hoog lavement: de cliënt ligt in knie-ellebooghouding en de irrigator een halve meter boven het rectum.
 - Laag lavement: de cliënt ligt op linkerzijde, met opgetrokken knieën en de irrigator wordt lager dan een halve meter boven het rectum gehouden.
 - Lavement op het toilet: de cliënt zit op het toilet en de irrigator wordt lager dan een halve meter boven het rectum gehouden.
- Men kan lavementen tevens indelen naar hun prikkelende werking, namelijk niet prikkelend, prikkelend en zeer prikkelend,

Benodigheden

- Voorgeschreven vloeistof op voorgeschreven temperatuur (meestal 37⁰C)
- Rectumkatheter
- Irrigator
- Glijmiddel of vaseline
- Plastic handschoenen
- Bescherming voor het bed (handdoek, celstofmatje)
- Zo nodig luier, po (-stoel), urinaal
- Bekkentje
- Zo nodig toiletpapier handdoek, washandje, water en zeep

Vorbereiding

- Doe sieraden af.
- Handen wassen
- Zorg voor privacy
- Zet alle materialen binnen handbereik gereed
- Leg de cliënt zo begrijpelijk mogelijk het doel van de handeling uit; wat er gaat gebeuren en dat de handeling belastend kan zijn, of indien deze dit niet kan begrijpen: noem de naam van de cliënt en vertel dat er iets gaat gebeuren.

Werkwijze

- Doe de handschoenen aan
- Laat de cliënt het onderlichaam ontbloten
- Leg de celstof onderlegger onder billen van de cliënt
- Laat de cliënt in de gewenste houding plaatsnemen
- Sluit de rectumkatheter en de spoelslang op de irrigator aan
- Vul de irrigator met de voorgeschreven vloeistof en verwijder eventuele luchtballen

- Breng het glijmiddel op de rectumkatheter aan
- Maak anus zichtbaar door de bovenste bil iets op te tillen
- Breng de rectumkatheter in, maar forceer hierbij niets
- Vraag de cliënt te ontspannen en diep door te zuchten tijdens het inbrengen van de rectumkatheter
- Houd de vloeistof in de irrigator omhoog en laat deze inlopen.
- Knijp, nadat alle vloeistof in de darm is gelopen, de rectumkatheter dicht en verwijder deze uit de darm.
Voorkom te snel laten uitlopen van de vloeistof.
- Vraag de cliënt de vloeistof zo lang mogelijk in te houden tot het moment van hevige aandrang.
- Doe eventueel een luier aan, bij voorbeeld als de cliënt in bed blijft
- Help de cliënt een prettige houding in te nemen, of breng de cliënt naar het toilet
- Doe de handschoenen uit
- Begeleid de cliënt tijdens de werking van de klysm
- Was zo nodig het onderlichaam van de cliënt
- Observeer de cliënt op onwel worden of darmkrampen
- Ruim de materialen op
- Was de handen
- Noteer in het dossier (of ander afgesproken plaats) dat de handeling is uitgevoerd, alsook het resultaat en eventuele bijzonderheden.

Complicaties

- Darmkrampen
- Onwel worden en / of collabereren
- Bloedinkjes t.g.v. aambeien
- Darmperforatie ten gevolge van het geforceerd inbrengen van de katheter.

Complicaties moeten altijd in het zorgdossier worden opgeschreven en aan de arts te worden gemeld.

Mag zelfstandig worden verricht door

Verpleegkundige is bevoegd
 Andere zorgverleners als men beschikt over een bekwaamheidsverklaring (afhankelijk van het beleid van de organisatie waar men werkt)

Let op:

Het is de bedoeling met dit protocol een bijdrage te leveren aan een goede, verantwoorde en doelmatige zorg- en dienstverlening. Het protocol kan zo nodig worden aangepast aan de individuele wensen van de cliënt, echter alleen in opdracht van of met instemming van een arts.

Bij twijfel ten aanzien van de uitvoering van dit protocol raadpleegt men de direct leidinggevende.

In situaties waarin dit protocol niet voorziet, overlegt men met de opdrachtgever en/of de direct leidinggevende.

Afwijken van dit protocol kan soms noodzakelijk zijn, doch men zal afwijken van dit protocol te allen tijde moeten kunnen motiveren. Dit protocol, hoewel richtinggevend, is slechts een hulpmiddel en kan en mag nimmer de plaats innemen van het eigen denken en handelen van de zorgverlener / ondersteuner.

De zorgverlener / ondersteuner kent en neemt bij het hanteren van dit protocol zijn of haar eigen verantwoordelijkheid.

Dit protocol is niet bestemd voor particulier gebruik.

Auteur: D.Slagter, verpleegkundige

Publicatiedatum: 1 mei 2001

Laatste herziening: 07-03-2011

Disclaimer: De auteur draagt geen enkele verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebruik van dit protocol. Raadpleeg zo nodig de arts.